

мають стати: орієнтація на роботодавця і практичну спрямованість освіти, та посилення компетентнісного підходу.

Література:

1. Галимова В.М., Мельник О.П. НОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РЕФОРМИРОВАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ Перспективы развития высшей школы : материалы XI Международной науч.-метод. конф. / редкол.: В. К. Пестис [и др.]. – Гродно: ГГАУ, 2018. – 23-29 с.

УДК 378.1

**ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ**

*Кочина А.А., к.т.н., ст. викладач,
kochina.tsl@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Сучасні глобальні тенденції і перехід до інформаційного суспільства висувають нові, більш високі вимоги і до системи освіти в нашій країні. В інформаційному суспільстві ХХІ століття одним з головних напрямків підвищення професійного рівня стає самостійне придбання нового знання, отриманого завдяки безперешкодному доступу до інформації і наявності базових умінь і компетенцій. При цьому обмін інформацією не має ні просторових, ні часових меж. Сучасне інформаційне суспільство, в більшій мірі зацікавлене в тому, щоб майбутні спеціалісти мали високу інформаційну компетентність.

Тому формування професійних компетентностей у майбутніх фахівців в умовах інформаційного суспільства пред'являє принципово нові вимоги до системи освіти. Характер принципових змін, що відбуваються в системі освіти, характеризується наступними факторами:

- зміщення основного акценту з засвоєння значних обсягів інформації, накопиченої про запас, на оволодіння способами безперервного придбання нових знань і вміння вчитися самостійно;
- освоєння навичок роботи з будь-якою інформацією, з різнорідними, суперечливими даними, формування навичок самостійного (критичного), а не репродуктивного типу мислення;
- доповнення традиційного принципу «формувати професійні знання, вміння і навички» принципом «формувати професійну компетентність».

Професійна підготовка фахівців визначається здатністю вирішувати професійні завдання, які в свою чергу вказують на професійну компетентність, яка складається з ключової, базової і спеціальної компетентності. Формування ключової компетентності проявляється в здатності вирішувати професійні завдання на основі використання інформації, комунікації, соціально-правових основ поведінки особистості. При формуванні базової компетентності, повинно відображатись специфіка професійної діяльності. На етапі формування спеціальної компетенції відображається специфіка предметної або надпредметної діяльності.

Інформаційна компетентність входить до складу професійної компетентності як одна з ключових, так як передбачає використання універсальних засобів інформатизації та інформаційних технологій при вирішенні професійних завдань. В області методичних основ підготовки спеціалістів до використання засобів інформатизації та інформаційних технологій у професійній діяльності можливо виділили компетенції до використання інформаційних комп'ютерних технологій, які необхідні фахівцеві в його професійній діяльності.

На етапі формування ключової компетентності:

- розуміння значення інформатизації освіти;
- використання універсальних програмних засобів реалізації технологій;
- створення текстових і графічних документів, прості інформаційні системи;
- пошук інформації за допомогою електронних ресурсів;
- створення і використання аудіовізуальної навчальної інформації.

На етапі формування спеціальної компетентності:

- вміння планувати і вирішувати професійні завдання засобами інформаційних комп'ютерних технологій;
- упорядкування, систематизація та структурування представлених теоретичних даних, використовуючи середовища інформаційних комп'ютерних технологій;
- аналіз інформаційних моделей систем і інтерпретація отриманих результатів;
- готовність освоювати і застосовувати нові засоби інформаційних комп'ютерних технологій.

У сучасному суспільстві складно підготувати компетентного, конкурентоспроможного спеціаліста без використання інформаційно-

комунікативних технологій. Тому сучасне суспільство вимагає високопрофесійного, компетентнісного фахівця в зв'язку, з чим зростає роль ступеневої освіти, яка забезпечує підготовку спеціалістів різного рівня. Спираючись на вимоги до фахівців в умовах становлення інформаційного суспільства, інформатизації освіти, ми можемо виділити компетенції, які повинен опанувати фахівець освіти для успішної професійної діяльності. Тобто компетенції, спрямовані на знання, уміння і навички застосування інформаційно-комунікативних технологій в будь-якій професійній діяльності. Другий вектор включає в себе спеціальні компетенції, спрямовані на отримання знань, умінь і навичок в спеціалізованій діяльності. К загальним компетенціям можливо віднести:

- володіння на репродуктивно-творчому рівні базовими знаннями в області інформатизації науки і освіти;

- здатність застосовувати інформаційно-комунікативні технології в сфері науки і освіти;

- здатність отримувати і аналізувати інформацію з інформаційних ресурсів;

- здатність передбачати ефективність використання інформаційно-комунікативних технологій в науковій та освітній діяльності;

- вміння працювати в міждисциплінарному середовищі з використанням інформаційно-комунікативних технологій;

- здатність відбору і оцінки якості використовуваних інформаційно-комунікативних технологій, електронних продуктів та мережевих структур.

- вміння самостійно розвиватись в рамках освіти за допомогою інформаційно-комунікативних технологій, електронних продуктів та мережевих структур.

До спеціальних компетенцій можливо віднести наступні:

- вміння використовувати в професійній діяльності електронні освітні ресурси, автоматизовані системи навчання, дистанційне навчання, Інтернет - технології;

- здатність проводити обробку інформації комп'ютерними технологіями;

- здатність критично осмислювати розвиток теорії і практики інформаційно-комунікативних технологій.

Таким чином, в сучасних умовах інформаційно-соціальних перетворень система освіти зазнає ряд позитивних змін. В умовах

багаторівневої освіти поняття «компетентність» корелює з такою дефініцією сучасного суспільства, як «інформація». Інформаційна компетентність в структурі підготовки майбутнього фахівця формується на основі структурних і якісних перетворень системи «людина - середовище проживання» і сучасним соціальним замовленням. Тим самим, для успішної професійної діяльності фахівця необхідно оволодіти необхідними знаннями, і компетенціями, що дозволяють орієнтуватися в інформаційному просторі.

УДК 378.147

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ "МЕНЕДЖМЕНТ"

*Криворучко О.М., д.е.н., професор,
oksana_kryvoruchko@i.ua*

*Федотова І.В., д.е.н., доцент,
irina7vf@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Сучасні умови реалізації освітньої діяльності характеризуються впровадженням інноваційних змін. Новітня філософія освіти передбачає підготовку фахівців, здатних розв'язувати проблеми різної складності, використовувати здобуті знання у практичній діяльності та ін. За цих умов рівень освіченості фахівця визначається сукупністю певних компетентностей, увага акцентується на результаті навчання, який, в свою чергу, розглядається як здатність фахівця діяти в різних проблемних ситуаціях, застосовувати досвід успішної діяльності в певній сфері. Мова йде про використання компетентісного підходу при формуванні освітніх програм, при викладанні дисциплін, при організації наукових досліджень тощо. Все це спонукає вчених до пошуку та розробки способів ефективної реалізації компетентісного підходу.

Розкриття сутності і змісту компетентісного підходу в освітньому процесі різними вченими дається неоднаково. Так, наприклад, в роботі [2] цей підхід розглядається як напрям модернізації освіти, в якому відображено зміст освіти, що не зводиться до знаннево-орієнтованого компонента, а передбачає набуття цілісного досвіду вирішення життєвих проблем, виконання